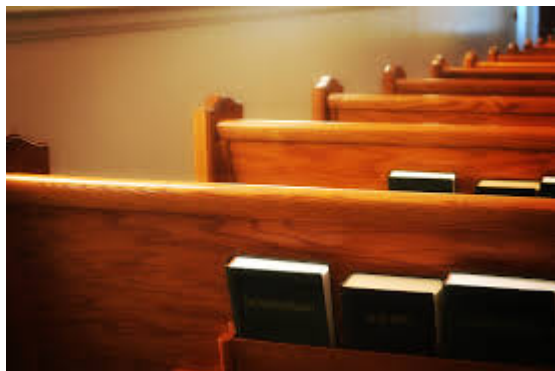

Neděle - den svobody! Slavíme výročí 1700 let.

1700 let ochrany neděle.

U příležitosti výročí „1700 let svobodné neděle“ křesťanské církve připomínají společnosti trvalou hodnotu neděle bez práce a důležitost její ochrany.

Dne 3. března 321 vyhlásil římský císař Konstantin neděli národním svátkem. Tímto výnosem byla neděle určena za den úředního klidu. Povoleno vykonávat bylo pouze tzv. „manumissiones“ — propouštění otroků na svobodu. Do té doby se neděle nijak neodlišovala od ostatních dnů týdne.

Název pro neděli odvozený z latinského (*dies dominica*, tj. „den Páně“, pochází ze skutečnosti, že tento den jakožto den Kristova vzkříšení je jemu zasvěcený, je to tedy „Pánův den“. Jsou to např. italština (Domenica), španělština (Domingo), francouzština (Dimanche) a další. Naopak názvy jako anglicky Sunday či německy Sonntag pocházejí z předkřesťanské doby a – podobně jako staří Římané (*Dies solis*) – označují neděli za „den Slunce“. Ve staré severštině je neděle zasvěcena bohyni Sol.

Neděle je v anglosaských státech prvním dnem v týdnu. V Izraeli je neděle navíc i prvním pracovním dnem.

V kulturách vzešlých z křesťanství je neděle svátečním dnem, neboť většina křesťanů si tento den, „den po sobotě“, připomíná vzkříšení Ježíše Krista a aplikuje na něj rovněž přikázání z desatera o svěcení dne odpočinku (které ve Starém zákoně bylo aplikováno na sobotu). Tento křesťanský význam neděle se odráží např. v ruském názvu tohoto dne воскресенье *vaskresenie* – vzkříšení. Aplikace přikázání o svěcení dne odpočinku vedlo k tomu, že se z neděle stal den pracovního klidu a odpočinku.

Křesťanská neděle přerušuje každodenní život, dává životní rytmus, vytváří svobodu jednotlivce, spojuje lidi a podporuje společné dobro. V myslích mnoha lidí je neděle proto hluboce zakotvena jako důležitý „kulturní statek“, který si zaslouží ochranu.

Zkušenost s koronovou pandemií nás znovu upozornila na to, jak moc lidé potřebují „strukturu času“: nedělní návštěvy příbuzných nebo příbuzných v pečovatelském domě se nemohly uskutečnit a konat bohoslužby není možné vůbec nebo jen za přísných podmínek.

Neděle nám vlastně dává příležitost trávit společně volný čas. V pandemii se však téměř každý z nás musí rozloučit s tím, co je známé a ceněné, a někdy dokonce s tím, co je nutné. Rytmus, který je pro nás lidi důležitý mezi prací a volným časem, se zároveň stále více rozmazává kvůli práci z domova,

mobilní práci nebo asynchronní pracovní době. Digitální transformace nejen mění způsob naší práce, ale také mění neděli, pospolitost, setkávání, společnou bohoslužbu, celý život – a možná i nás samé. Protože naše duše potřebuje přerušení každodenního života. A neděle je takovým dnem, kdy se vypíná, a to jak doslovně, tak obrazně.

Uprostřed života v pandemii nás toto výročí zasahuje a nutí nás zastavit se, abychom ocenili hodnotu neděle bez práce.

Neděle je právně chráněna jako den odpočinku od práce a duchovního povznesení.

Ten první důvod, den odpočinku od práce je zákonem definován jako **Den pracovního klidu**. Je to označení dne určeného k pracovnímu odpočinku, kdy je možnost nařízení práce zaměstnavatelem omezena zákonem. V České republice jej upravuje paragraf 91 Zákoníku práce (zákon č. 262/2006 Sb.), který stanovuje, že dnem pracovního klidu jsou dny nepřetržitého odpočinku v týdnu (nejčastěji soboty a neděle).

Ten druhý důvod, den duchovního odpočinku, je také o náboženských kořenech neděle.

Pro křesťany má neděle svůj výjimečný význam jako den vzkříšení Ježíše Krista. Nedělní bohoslužba je proto středem života církve. První státní opatření na ochranu tohoto nábožensky motivovaného svátku se datují před 1700 lety, kdy římský císař Konstantin I. učinil z dies solis (= den slunce) státní svátek a dal jej pod zvláštní ochranu. Den 3. března 321 je proto považován za první okamžik legislativní státní nedělní ochrany.

Jiná náboženství, jako je islám a judaismus, také znají a oslavují týdenní opakující se dny odpočinku, reflexe a oslav.

Křesťanská tradice společného, pravidelně se opakujícího dne odpočinku, pochází ze šabatu judaismu, s nímž máme jako křesťané společné takové ústřední texty, jako je příběh o stvoření a Desatero přikázání.

V roce, ve kterém můžeme také oslavit 1700 let judaismu ve střední Evropě, si můžeme připomenout, že kromě mnoha dalších hodnot a tradic je den bez práce darem židovsko-křesťanské tradice pro všechny lidi.

Z křesťanských denominací například církev adventistů sedmého dne slaví šabat (sobotu).

Ne každý si však může vzít v neděli den volna z práce. Mnoho lidí pracuje na udržování základních služeb pro všechny lidi a na plnění naléhavých potřeb. V nemocnicích, pečovatelských zařízeních, v místní dopravě, na čerpacích stanicích, v dodávkách elektřiny nebo vody, v komunikacích a v mnoha dalších oblastech je přes neděli zaměstnáno mnoho lidí. Lidé také pracují v gastronomii, kulturních zařízeních a zařízeních pro volný čas pro nedělní potěšení ostatních.

Tyto činnosti nelze považovat za samozřejmost a neměly by být považovány za takové. Lidé, kteří jsou aktivní i přes neděli nebo na neděli, si zaslouží naše uznání a zvláštní formu kompenzace nebo poděkování, pokud se vzdají svého nedělního odpočinku, aby to umožnili ostatním.

Nedělní práce však není běžná práce. Proto by pracovní skupiny, které pracují v neděli, měly být úzce definovány, výjimky by měly být udělovány pouze opatrně a omezeny na naprosto zásadní.

Neděle není obyčejný den a neměla by být. Člověk nemůže žít bez práce, je to nutné. Ale člověk zde není kvůli práci, ale naopak.

Neděle je den odpočinku – s výjimkou nezbytných služeb – to znamená, že priorita není pro nás věřící v ekonomice, ale v lidské sféře, nikoli v obchodních, ale v rodinných, přátelských vztazích, v Bohu a ve společenství. Možná nastal čas zeptat se nás, zda je bezdůvodná nedělní práce skutečnou svobodou.

Každý z nás má za úkol zodpovědně jednat s se svým časem. My lidé svými vlastními činy rozhodujeme, jakou hodnotu a jakou kvalitu pro nás má neděle. Stejně jako se od státu požaduje, aby chránil neděli bez práce a zabránil její erozi, tak jsme i my všichni vyzváni k tomu, abychom zajistili, že při snaze o domnělou svobodu se nevzdáme své skutečné svobody, kterou máme ve prospěšném volném čase bez práce v neděli.

Protože neděle je tu pro lidi. A – jak řekl Albert Schweitzer – „pokud vaše duše nemá neděli, pak uschne“.

-šk-

Jak se říká neděli v evropských jazycích

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)